

**1985 –
1999**

1999 - ...

**1971-
1985**

Cursus Heilgymnastiek 1961-1965
Opleiding Fysiotherapie 1965 -... Leiden
en historische context
in vogelvlucht

1961-1965

1961 - 1985

- **Herkenning**
- **Oooohhhh: zo zit dat!**
- **Opmaat voor meer opleidingsverhalen, onderzoek en voordrachten?**

	Examen A	Examen B	Examen fysiotherapeut
Studieduur	14 maanden	25 maanden	4 maanden
Inhoud examen	<ul style="list-style-type: none"> Anatomie Fysiologie Theorie lichamelijke oefening Lesgeven 	Theorie van: <ul style="list-style-type: none"> Defenstherapie Massagetherapie Fysische therapie 	Praktijk: <ul style="list-style-type: none"> Defenstherapie Massagetherapie Fysische therapie Onderzoeken van de patiënt Behandelen van de patiënt
		Kennis van praktische en theoretische toetsvormen	

Fysiotherapeuten besluit 1965 (III)

MAMMOETWET

Versterken opleiding 80 jaren ... (V)

1^e vakschool Heilgymnastiek 1912 (I)

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

Volksgezondheid 1975 (IV)

N=1

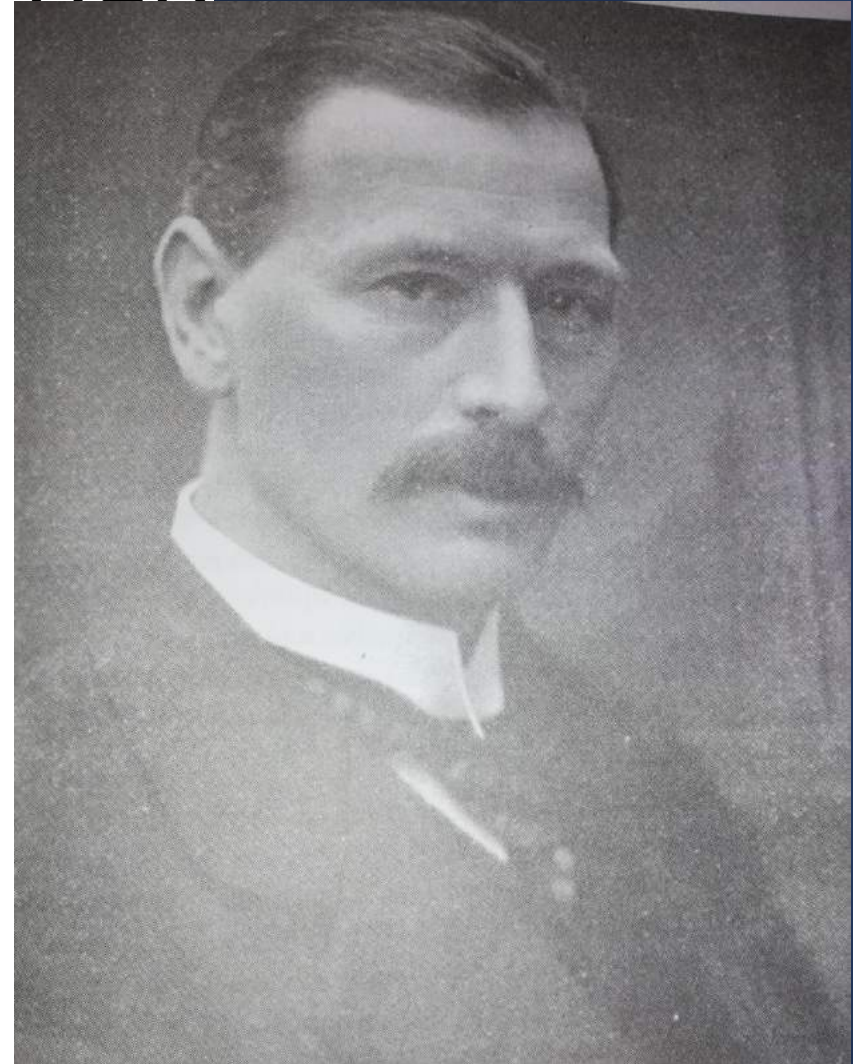
... erkenning ... (II)

‘Huiskamergesprek’: vervolgonderzoeken en -lezingen geschiedenis opleidingen en opleidingsverhalen? (VI)

VAKSCHOOL HEILGYMNASTIEK 1912 (I)

... zijn zoo vrij Uwe welwillende aandacht een oogenblik te verzoeken voor de achterstaande Memorie van Toelichting, gevoegd bij een adres aan H. M. de Koningin, inhoudende een verzoek om een jaarlijksch subsidie ten behoeve eener op te richten Vakschool voor Heilgymnastiek en Massage

Van Uwe Hoogedelgestrengen de dienstwillige dienaren: J. v. ESSEN, Voorzitter. W. JANSEN J.Hz., Secretaris. Bilderdijkstraat 147, Den Haag (1909)

BEVECHTEN ERKENNING .. 1965 (II)

- **1942 Politieke/wettelijke erkenning beroep Heilgymnastiek en opleiding, en instellen staatsexamen**
- **1948 Landelijke maatschappelijke erkenning (o.a. ziekenfondsen en contracten en vergoedingen)**
- **1963 Wet op de Paramedische Beroepen uitgevaardigd**
- **1965 Algemene Maatregel van Bestuur/Fysiotherapeutenbesluit aangenomen**

**Oprichting 3 jarige
Cursus Heilgymnastiek en Massage
Academisch Ziekenhuis Leiden
1961**

**Geluksfactor
&
Stokpaardjes**

NOTA voor

Mej. P. Oppelaar
Ds. A. v. d. Boschstraat 35
HAZERSWOUDE

voor deelname aan de cursus heilgymnastiek en massage 1961/'62 f 500.-

te voldoen in 12 betalingstermijnen, ofwel f 41,66 gedurende
11 maanden en f 41,74 voor de laatste termijn

1e termijn reeds vervallen per ult september 1961 !!

Boekenlijst 1961-1962

Physiologie

Prof. Dr. J. Jongbloed
Leerboek der Physiologie
Uitgever: A. Oosthoek, Utrecht

E.H.B.O.

Oranje-Kruis boekje Eerste hulp bij
ongelukken
Uitgever: Van Goor en Zn. 's
Gravenhage

Anatomie

Zal bij het begin van de cursus worden
opgegeven

Gymnastiek A.W. Bom

Uitgever: Genootschap voor
Heilgymnastiek en Massage,
Amersfoort

J.J. Bauer

J.M. Berrevoets
Dr. A. De Froe
Lichaamsoefeningen voor de lagere
school, deel I en II
Uitgever: Versluys, Amsterdam.

Van de leerlingen wordt verwacht dat
zij de lessen geregeld volgen.

Lesrooster 1961-1962

Leiden, 5 september 1961

Aan de leerlingen van de cursus 1961/1962 van de opleiding Heilgymnastiek en
Massage Academisch Ziekenhuis Leiden

L.S.,

Hierbij delen wij U mede, dat de cursus een aanvang zal nemen op 19 september
1961. Wij nodigen U uit op die dag om 16 uur aanwezig te zijn in de kamer van de
Directeur-Geneesheer. De bedoeling is dat U dan kennismaat met de docenten,
de leden van de opleidingscommissie en met elkaar.

Het lesrooster is als volgt:

Dinsdag van 16.15 - 18	Anatomie in het Anatomisch Laboratorium Wassenaarseweg 62 Docent: Prof. Dr. J. Dankmeyer of een van zijn medewerkers
Dinsdag van 19.30 - 21	E.H.B.O. docenten: Theorie: Dr. M.N. van der Heyden Praktijk: de heer H. Hasselbach, in de collegezaal Heelkunde van het Academisch Ziekenhuis.
Woensdag van 18 - 21	Gymnastiek Op nader te bepalen plaats Docent: de heer J. Lagerwey Leraar M.O. Lichamelijke opvoeding
Donderdag van 19 - 21	Fysiologiedocent: Dr. M.W. van Hof In een der cursuszalen v.h. Academisch Ziekenhuis

Verder zullen in de loop van het cursusjaar nog uren "Medische Ethiek" worden gegeven.
De mogelijkheid om U ook nog een "Inleiding in de Psychologie" te geven wordt
overzacht.

DOCUMENTEN

3- JARIGE AVONDCURSUS

HEILGYMNASTIEK

ACADEMISCH ZIEKENHUIS LEIDEN

1961-1962

Gluren & Stokpaardjes

	Examen A	Examen B	Examen fysiotherapeut
Stuuduur	14 maanden	25 maanden	4 maanden
Inhoud examen	<ul style="list-style-type: none"> Anatomie Fysiologie Theorie lichamelijke oefening Levenswijze 	Theorie van: <ul style="list-style-type: none"> Oefentherapie Massagetherapie Fysische therapie Kennis van de fysiotherapeutische toestand	Praktijk: <ul style="list-style-type: none"> Oefentherapie Massagetherapie Fysische therapie Onderzoeken van de patiënt Behandelen van de patiënt

FYSIOTHERAPEUTENBESLUIT 1965

-> Ministerie van Volksgezondheid:

- Opleiding vier jaar
- Staatsexamen en eisen (vakken en aantal uren) ...invulling vakken open
- Ministerie Sociale Zaken en Volksgezondheid. Tegengaan vrees 'verstarring' en verlies controle opleidingen opgericht College van Advies
- Eerste generatie fysiotherapeuten nieuwe stijl afgestudeerd 1969
- Opleidingen krijgen weinig overheidsgeld van het ministerie
- Eind zestig jaren groot tekort aan fysiotherapeuten
- 1971 5000 geregistreerde fysiotherapeuten en 5000 studenten
- Rond 1984 zou het aanbod de vraag gaan overstijgen
- Vanwege groei opleidingen -> ministerie van O&W 1975

Overdracht 1965

FYSIOTHERAPEUTEN- BESLUIT 1973 EISEN OPLEIDINGEN (IV)

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

**FYSIOTHERAPIE
LEIDEN**

- -→ Onderwijs en Wetenschappen 1975
- Onder Mammoetwet
- Van mbo → hbo opleiding
- Toelatingseisen minimaal havo
- Verlaging cursusgeld en recht op studiebeurs
- Toename aantal lesuren, spreiding van de belasting, wijziging vakkenpakket
- Van staats- naar opleidingsexamens
- Full time docenten en 1^e

VERSTERKEN OPLEIDING TACHTIGER JAREN ... (V)

- 1985 Mammoetwet op de schop
 - Breder doelstellingen hbo (beroep en persoonlijke vorming)
 - Propedeutisch jaar
 - Wisselwerking met universiteiten op gang
- 1997 Besluit opleidingseisen en deskundigheidsgebied als onderdeel van Wet BIG
- 1997 Nota Hoger Onderwijs voor velen

FYSIOTHERAPIE
LEIDEN

1993

Bologna verklaring

1999

2005

‘Huiskamer gesprek’: vervolgonderzoeken en -lezingen geschiedenis opleidingen en opleidingsverhalen? (VI)

- **Van vakgericht onderwijs → integraal onderwijs**
- **Van ‘scholen’ naar Evidence Based Practice**
- **Veranderende rol van het stageveld in**
- **...**
- **Opleidingsverhalen**

GERAADPLEEGDE BRONNEN

- Koninklijk Nederlands Genootschap voor Fysiotherapie, Fysiotherapie in Nederland 1965-heden, 2011
- H.P.L.M. Vossen, fysiotherapeut, master manueeltherapeut, pijnteam Revalidatie Centrum Heliomare Wijk aan Zee, publicist Stichting Geschiedenis Fysiotherapie, De opkomst van de fysiotherapie in Nederland in vogelvlucht, nr. 3 2019 Physios
- T.J.A. Terlouw (red.), Geschiedenis van de fysiotherapie gezien door andere ogen, 2004
- Stichting Geschiedenis Fysiotherapie, www.sgfinfo.nl
- Hogeschool Leiden Krant, Special Fysiotherapie, november 2011
- Centrum AZL, diverse informatie- en opiniebladen van het universitair centrum Leiden 1972-1978
- Gesprekken P. van Schie met Dhr. H.Hasselbach, Mw. Q. van der Feltz, Dhr. W.Rietveld
- Ervaringen P. van Schie met de opleiding fysiotherapie Leiden

**1983 –
1999**

1999 - ...

**1971-
1983**

Opleiding

Heilgymnastiek 1961-1965

Fysiotherapie 1965 - ...

Leiden en historische context

in vogelvlucht

1961-1965

1961 - 1983